

**O NIEKTÓRYCH PROBLEMATYCZNYCH ZAGADNIENIACH DZIAŁALNOŚCI PERSONELU
ZAKŁADÓW KARNYCH ZWIĄZANYCH Z GWARANCJĄ PRZESTRZEGANIA PRAW
SKAZANYCH NA UKRAINIE**

Rudenko Viacheslav

Prokuratura Generalnej Ukrainy, Kijów, Ukraina

rudenko2000@i.ua

Kolb Ivan

Prokuratura Obwodu Kijowskiego, Kijów, Ukraina

kolb_ivan@ukr.net

**ABOUT SOME PROBLEMS OF THE ACTIVITY OF THE COLONIES PERSONNEL,
CONNECTED WITH THE GUARANTEES OF PROVIDING THE RIGHTS OF ADMINISTRATED
IN UKRAINE**

Rudenko Viacheslav

General Prosecutor of Ukraine, Kyiv, Ukraina

Kolb Ivan

Prosecutor's Office of Kyiv region, Kyiv, Ukraina

**ПРО ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕРСОНАЛУ КОЛОНІЙ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З
ГАРАНТІЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЗАСУДЖЕНИХ В УКРАЇНІ**

Руденко В'ячеслав

Генеральна прокуратура України, Київ, Україна

Колб Іван

Прокуратура Київської області, Київ, Україна

Streszczenie. W artykule przeanalizowano treść działalności personelu Państwowej Służby Karno-Wykonawczej Ukrainy, skierowanej na realizację gwarancji prawnych przestrzegania prawa i interesów prawnych osób skazanych, którzy odbywają karę w zakładach karnych w postaci pozbawienia wolności w określonym czasie, a także niektóre zagadnienia dotyczące udoskonalenia mechanizmu prawnego w zakresie wyznaczonej problematyki badawczej.

Słowa kluczowe: personel Państwowej Służby Karno-Wykonawczej Ukrainy; gwarancje prawne; prawo człowieka; interesy prawne człowieka; zabezpieczenie; działalność; zakład karny; pozbawienie wolności; skazany.

Abstract. The article analyzes the contents of the personnel of the State Penitentiary Service of Ukraine to implement the legal guarantees of rights and legitimate interests of convicts serving sentences in colonies of imprisonment for a term, and identified measures to improve legal mechanism abovementioned issues research.

Keywords: staff of the State Penitentiary Service of Ukraine; legal guarantees; the right person; the legitimate interests of the person; software; activity; colony; imprisonment; condemned.

Анотація. В статті здійснено аналіз змісту діяльності персоналу Державної кримінально-виконавчої служби України, що спрямована на реалізацію правових гарантій забезпечення права і законних інтересів засуджених, які відбувають покарання у колоніях у виді позбавлення волі на певний строк, а також визначені проблемні заходи щодо удосконалення правового механізму з означеної проблематики дослідження.

Ключові слова: персонал Державної кримінально-виконавчої служби України; правові гарантії; право особи; законні інтереси особи; забезпечення; діяльність; колонія; позбавлення волі; засуджений.

Постановка проблеми. Як свідчить практика та результат спеціальних наукових досліджень [1], однією з проблем, що виникає при виконанні – відбуванні кримінального покарання у виді позбавлення волі на певний строк, є неналежний рівень діяльності персоналу Державної кримінально-виконавчої служби (далі – ДКВС) України по гарантуванню визначених у законі прав і законних інтересів засуджених.

Як наслідок, щорічно тільки у виховних і виправних колоніях вчиняється до 200 різноманітних злочинів у виді позбавлення волі, а також до 50 таких суспільно небезпечних і караних діянь особами з числа персоналу цих установ виконання покарань (УВП) [2].

Вивчення архівних кримінальних справ (проваджень) та матеріалів службових розслідувань, проведених по фактах надзвичайних пригод у зазначених УВП показало, що серед основних детермінант, які сприяли вчиненню злочинів як засудженими особами, так і щодо тих, коли вони ставали жертвами протиправних посягань з боку персоналу колоній, стало грубе ігнорування останніми тих обов'язків, що пов'язані із діяльністю по ефективній реалізації визначених у законі правових гарантій безпечної життєдіяльності особи у місцях її ізоляції від суспільства відповідно до вироку суду. При цьому слід зазначити, що розроблені в науці «запобіжні» технології є застарілими та стереотипними, що в кінцевому результаті не дозволяє персоналу колоній не тільки випереджувати злочинців та не допускати реалізації на практиці своїх протиправних задумів, але й нейтралізувати, блокувати, усунути тощо причини і умови (детермінанти – як їх сукупність), що сприяли вчиненню злочинів у ході виконання – відбування покарання у виді позбавлення волі на певний строк.

Отже, в наявності є складана теоретико-прикладна проблема, яка потребує розв'язання, що й стало вирішальним при виборі теми цієї наукової статті, а також при визначенні її мети і завдань, основним із яких є розробка науково обґрунтованих заходів, спрямованих на удосконалення правового механізму, пов'язаного із діяльністю персоналу ДКВС України по гарантуванню реалізації засудженими визначених у законі прав і законних інтересів.

Стан дослідження. Вивчення наукової літератури показало, що досить активно розробка проблеми кримінально-виконавчої діяльності персоналу органів та установ виконання покарань займаються такі учені, як: К. А. Автухов, О. М. Бандурка, В. А. Бадира, І. Г. Богатирьов, О. І. Богатирьова, О. М. Джужа, Т. А. Денисова, О. Г. Колб, І. М. Копотун, В. Я. Конопельський, В. О. Меркулова, А. Х. Степанюк, В. М. Трубников, І. С. Яковець та ін.

Поряд з цим, у контексті змісту тих питань і завдань, які склали предмет дотримання цієї роботи, наукові пошуки здійснюються безсистемно та не цілеспрямовано, що й виступило додатковим аргументом щодо вибору її тематики та постановці пріоритетної мети.

Виклад основних положень. Сучасна правова дійсність України характеризується тією негативною обставиною, що встановлення певних прав людини і громадянина в тому або іншому законі не є показниками їх реальності. Відомо, що і в конституціях держав із тоталітарним режимом правління були проголошені широкі права і свободи, однак вони були лише задекларовані. Велике значення має саме реальне забезпечення прав та свобод людини і громадянина, що є однією із найважливіших ознак демократичної, правової держави [3, с. 101]. Особливо гостро це питання, як правильно посилається А. І. Грушицький, постає відносно засуджених до позбавлення волі, що перебувають в ізоляції та під повним віданням адміністрації установ виконання покарань [4, с. 62].

Гарантування є найважливішим чинником реального забезпечення прав і свобод особи разом з їх визнанням, дотриманням і повагою. Воно здійснюється за допомогою специфічних засобів – гарантій, що надають усім елементам правового статусу особи реального змісту, завдяки яким стає можливим безперешкодне здійснення прав і свобод, їх охорона від можливих протиправних посягань і захист від незаконних порушень [5, с. 130].

Усі можливі гарантії реалізації прав та свобод людини і громадянина поділяють на загальні (загальносоціальні), до яких відносять політичні, економічні, соціальні та духовні (культурні) гарантії та власне правові, юридичні (спеціальні) [6; 7]. Правові (юридичні) гарантії прав і свобод людини та громадянина – це правові норми та інститути, які забезпечують можливість безперешкодного здійснення прав особи, їх охорону, а в разі протиправних посягань захист і поновлення [5, с. 98].

Основною особливістю юридичних гарантій є те, що вони повинні бути виражені закріпленими в законодавстві спеціальними засобами, у тому числі й засобами забезпечення прав і виконання обов'язків всіма громадянами й посадовцями. Загальна властивість правових гарантій законності полягає в тому, що вони мають бути виражені й закріплені в законі, а щодо діяльності кримінально-виконавчої служби – у КВК України. Саме закону належить указувати, як варто охороняти законність, забезпечувати дотримання й виконання законів, запобігати їх порушенню [2, с. 64].

У науковій літературі виділяються наступні загальні гарантії:

а) компетентність органів держави (йдеться про наділення відповідних органів необхідними повноваженнями);

б) установлення відповідальності як посадових осіб, так і громадян за неналежну реалізацію своїх прав та обов'язків;

в) установлення конституційних принципів та основ процедурно-процесуального порядку захисту й відновлення порушених та обмежених прав громадян [8, с. 12-16; 9, с. 39-42; 10].

Інші вчені включають до змісту юридичних гарантій заходи:

1) нагляду й контролю за правомірністю поведінки суб'єктів права з метою виявлення випадків правопорушень;

2) правового захисту;

3) юридичної відповідальності;

4) запобіжні та інші правоохоронні заходи;

5) процесуальні форми охорони прав та обов'язків (включаючи форми застосування правоохоронних заходів);

6) профілактики й попередження правопорушень;

7) міжнародного контролю за дотриманням прав, законних інтересів і виконанням обов'язків [11, с. 3].

Водночас з-поміж ознак, які притаманні гарантіям прав і свобод людини та громадянина, виділяють такі: 1) нормативна визначеність – гарантії прав і свобод зазначені в текстах нормативно-правових актів; 2) доцільність – властивість гарантій забезпечувати процес реалізації прав і свобод особи; 3) системність – узгодженість і взаємопов'язаність гарантій між собою; 4) фундаментальність – закріплюють основні права та свободи людини; 5) універсальність – гарантії прав і свобод впливають на всі сфери суспільного життя певної держави; 6) стабільність – гарантії існують постійно і використовуються суб'єктами правовідносин; 7) забезпеченість державою – держава створює умови для реалізації гарантій прав і свобод, а в разі їх порушення – застосовує заходи примусу; 8) пріоритетність – закріплення гарантій в одному з перших розділів конституції, а також їх закріплення в міжнародних актах; 9) індивідуальність – поширення гарантій на певну особу за певних обставин; 10) загальність – належність гарантій усім особам, незалежно від віку, статі, громадянства тощо [12, с. 93-95].

Відповідно до цього, можна сформулювати наступне визначення юридичних гарантій забезпечення права засуджених до позбавлення волі на гуманне ставлення та повагу їх людської гідності: це система закріплених у нормах кримінально-виконавчого законодавства умов, засобів, прийомів та способів, завдяки яким забезпечується реалізація цього права, а у випадку його порушення чи необґрунтованого обмеження – діяльність наділених відповідними повноваженнями суб'єктів по їх захисту та охороні. Головна роль гарантій полягає в тому, щоб створити обстановку, при якій проголошене право засуджених до позбавлення волі на гуманне ставлення та повагу їх людської гідності стало фактичним станом для кожної особи, що перебуває в умовах позбавлення волі.

У зв'язку з цим, трансформуючи визначення, надане В. В. Карелініним щодо гарантій забезпечення принципів застосування заходів заохочення і стягнення в процесі виконання покарання у виді позбавлення волі [13, с. 93-94], до розглядуваної нами проблеми, можемо стверджувати, що гарантіями реалізації права засуджених до позбавлення волі на гуманне ставлення та повагу їх людської гідності повинні виступати: 1) норми КВК України, що регламентують складові елементи цього права; 2) забезпечення нагляду і контролю за його реалізацією (такий нагляд і контроль і виступатимуть формою виявлення порушень); 3) встановленням юридичної відповідальності персоналу установ виконання покарань; 4) визначенням механізмів оскарження рішень або бездіяльності персоналу щодо забезпечення права засуджених до позбавлення волі на гуманне ставлення та повагу їх людської гідності; 5) попередження порушень права засуджених до позбавлення волі на гуманне ставлення та повагу їх людської гідності.

Як нами вже вказувалось, зміст права засуджених до позбавлення волі на гуманне ставлення та повагу їх людської гідності становить широке коло аспектів: а) забезпечення виконання покарання виключно в порядку та на підставах, визначених законом та етичними правилами (сюди входить і запровадження належних умов відбування покарання, і застосування різноманітних заходів впливу на поведінку засудженого тощо); б) орієнтування роботи з засудженими на забезпечення їх ресоціалізації після звільнення, вирішення наявних

проблем та задоволення потреб; в) створення всіх необхідних умов для реалізації засудженими своїх прав та свобод; г) мінімізацію негативних наслідків позбавлення волі та виключення невинуватих обмежень; д) ввічливе поводження з особами, позбавленими волі. Отож, усі вони повинні знайти своє відображення у чинному кримінально-виконавчому законодавстві України.

Як свідчить практика, однією із найбільш ефективних юридичних гарантів є, нормативне регулювання процесу виконання-відбування покарання та визначення в ньому основних складових елементів права засуджених до позбавлення волі на гуманне ставлення та повагу їх людської гідності.

На перший погляд, ця гарантія начебто знайшла своє втілення у КВК України у повному обсязі. Приміром, Т. В. Рудник пише, що після проголошення незалежності ситуація з імплементацією міжнародних стандартів щодо поводження із засудженими у законодавство України почала змінюватись. В частині 1 ст. 9 Конституції України закріплено, що всі міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства. На відповідність положень КВК України 2003 року Основному Закону у ст. 2 встановлюється, що кримінально-виконавче законодавство складається з чинних міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України (Виправно-трудоий кодекс України не містив такої статті). Частина 1 ст.1 КВК включає положення, що метою кримінально-виконавчого законодавства є «запобігання тортурам та нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню із засудженими», це впливає з Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження й покарання. Стаття 8 КВК України визначає, що засуджені мають право на гуманне ставлення до себе, повагу гідності, властивої людській особистості. Важливими, з точки зору гуманізму, є норми КВК України ч.2 ст.7 про те, що держава бачить у засудженому перш за все людину, наділену правами і обов'язками; ч.2 ст. 102 КВК положення, що «режим у колоніях має зводити до мінімуму різницю між умовами життя в колонії і на свободі, що повинно сприяти підвищенню відповідальності засуджених за свою поведінку і усвідомленню людської гідності». Як бачимо, ці положення спрямовані на гуманізацію кримінально-виконавчої системи України і відповідають міжнародним стандартам з прав людини [14].

У свою чергу О. В. Лисодєд констатує, що зміни до КВК України, які частково удосконалили правовий статус засуджених до позбавлення волі, вносились: у 2005 р. – Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення права засуджених і осіб, які тримаються під вартою, на листування з питань, пов'язаних з порушенням прав людини»; у 2006 р. – Законом України «Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України»; у 2010 р. – законами України «Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України щодо забезпечення прав засуджених осіб в установах виконання покарань» та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення права на листування осіб, які тримаються під вартою, та засуджених осіб»; у 2013 р. – Законом України «Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України щодо порядку та умов відбування покарання»; у 2014 р. – Законом України «Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України щодо адаптації правового статусу засудженого до європейських стандартів», новели якого зводяться до наступного:

1) частково вирішено протиріччя між правом громадян на працю (ст. 43 Конституції України), правом засуджених до позбавлення волі брати участь у трудовій діяльності (ч. 1 ст. 107 КВК України) та їх обов'язком працювати в місцях і на роботах, які визначаються адміністрацією колонії (ч. 1 ст. 118 КВК України), на користь першого. У ч. 1 ст. 118 КВК України слова «повинні працювати» замінено словами «мають право працювати»; а частина доповнена абзацом третім наступного змісту: «Праця засуджених регламентується Кодексом законів про працю України». А згідно нової редакції абз. 1 ч. 2 ст. 120 КВК України засудженим, які працюють на виробництві, на особовий рахунок вже повинно зараховуватися незалежно від усіх відрахувань не менш як двадцять п'ять відсотків нарахованого їм місячного заробітку;

2) у новій редакції викладена стаття 122 «Пенсійне забезпечення засуджених до позбавлення волі», в якій більш детально прописаний механізм отримання засудженими пенсій. Зокрема в частині першій цієї статті встановлюється, що засуджені мають право на загальних підставах на державне пенсійне забезпечення за віком, по інвалідності, у зв'язку з

втратою годувальника та в інших випадках, передбачених законом. Пенсії засудженим за наявності відповідного права мають призначатися органами Пенсійного фонду України за місцем відбування покарання. В частині п'ятій вказується, що адміністрація установи зобов'язана сприяти засудженим у своєчасному оформленні документів на отримання пенсії або оформленні компенсації заподіяної шкоди відповідно до законодавства України;

3) за новою редакцією ч. 5 ст. 116 КВК України засуджений має право звертатися за консультацією і лікуванням до закладів охорони здоров'я, що мають ліцензію Міністерства охорони здоров'я України і які надають платні медичні послуги та не віднесені до відання центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань. Оплата таких послуг і придбання необхідних ліків можливе як самим засудженим, так і його рідними та близькими за рахунок власних коштів. Консультування та амбулаторне лікування в таких випадках здійснюються в медичних частинах колоній за місцем відбування покарання під наглядом персоналу медичної частини. У разі ж необхідності лікування в стаціонарних умовах засуджений має право отримувати медичну допомогу і лікування, в тому числі платні медичні послуги за рахунок особистих грошових коштів чи коштів рідних та близьких, у вищезазначених закладах охорони здоров'я. Підставою для надання такої медичної допомоги є угода про надання медичних послуг, укладена між закладом охорони здоров'я та рідними чи близькими, або захисником засудженого, його законним представником. У зв'язку з цим, до підстав, за яких засудженим надаються короточасні виїзди за межі виправних і виховних колоній (ч. 1 ст. 111 КВК України), додана ще одна – одержання медичної допомоги, якщо така допомога не може бути надана на території відповідного місця позбавлення волі;

4) відповідно до нової редакції ч. 3 ст. 116 КВК України забороняється примусове годування засудженого, який заявив про відмову від прийняття їжі та за висновками комісії лікарів не має психічного захворювання та усвідомлює наслідки своїх дій. Примусове годування може бути здійснене лише в тих випадках, коли, на думку лікаря, внаслідок відмови від прийняття їжі стан засудженого значно погіршується. При цьому порядок примусового годування не повинен порушувати стандарти, визначені практикою Європейського суду з прав людини;

5) змінена у сторону збільшення кількість побачень, яку можуть отримувати засуджені. За новою редакцією ч. 4 ст. 110 КВК України засудженим, що знаходяться в дільниці посиленого контролю, надається одне короткострокове побачення на місяць і одне тривале побачення на три місяці; засудженим, що знаходяться в дільниці ресоціалізації, надається одне короткострокове побачення на місяць і одне тривале побачення на два місяці; засудженим, що перебувають в дільниці соціальної адаптації та соціальної реабілітації, надаються короткострокові побачення без обмежень та тривале побачення щомісяця. Засуджені до довічного позбавлення волі за новою редакцією абз. 3 ч. 5 ст. 151 КВК України мають право одержувати короткострокове побачення вже один раз на місяць та один раз на три місяці тривале побачення з близькими родичами (подружжя, батьки, діти, всиновлювачі, всиновлені, рідні брати і сестри, дід, баба, онуки). Тривалі побачення можуть надаватися і також подружжю, яке проживало однією сім'єю, але не перебувало у шлюбі, за умови, що в них є спільні неповнолітні діти. Дозволені також побачення з адвокатом або іншим фахівцем у галузі права, які за законом мають право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, засудженим, на яких накладено дисциплінарне стягнення і які тримаються в дисциплінарному ізоляторі, карцері, приміщенні камерного типу або одиночній камері (абз. 1 ч. 11 ст. 134 КВК України). Частина 3 ст. 110 КВК України доповнено новими положеннями про те, що засудженому забезпечується можливість спілкування з адвокатом та іншим фахівцем у галузі права в приміщенні без суцільного розмежуючого захисного скла за їхньою згодою, а право на одержання правової допомоги поширюється також і на засуджених, що перебувають на лікуванні в стаціонарних закладах охорони здоров'я;

6) новелою цього Закону, яка визвала значний резонанс, є викладення у новій редакції ч. 5 ст. 110 КВК України, згідно з якою засудженим надається, в тому числі й під час перебування в стаціонарних закладах охорони здоров'я, право на телефонні розмови (у тому числі у мережах рухомого (мобільного) зв'язку) без обмеження їх кількості під контролем адміністрації, а також дозволяється користуватися глобальною мережею Інтернет, але оплата телефонних розмов і користування Інтернетом здійснюється тільки з особистих коштів засуджених;

7) нарешті визначено, що кореспонденція, яку засуджені направляють у тому числі і до суду, перегляду не підлягає (ч. 4 ст. 113 КВК України). Засуджені отримали також право передавати кореспонденцію захиснику у кримінальному провадженні, що здійснює свої повноваження відповідно до КПК України, безпосередньо під час побачення з ним (абз. 2 ч. 5 ст. 113 КВК України);

8) у ст. 142 КВК України встановлюється, що засудженим жінкам, які сумлінно ставляться до праці, у разі її наявності, і додержуються вимог режиму, вже дозволяється (а не «може бути дозволено» як раніше) проживання за межами виправної колонії на час звільнення від роботи у зв'язку з вагітністю і пологами, а також до досягнення дитиною трирічного віку. Вони можуть мати при собі мобільні телефони та аксесуари до них, без обмеження користуватися мобільним зв'язком за свій рахунок;

9) до прав неповнолітніх засуджених, передбачених ч. 1 ст. 143 КВК України, включено право безкоштовно одержувати середню освіту. Такий захід стягнення як поміщення в дисциплінарний ізолятор з виведенням чи без виведення на навчання або роботу до неповнолітніх застосовується вже на строк не більше п'яти діб (абз. 7 ст. 145 КВК України).

Таким чином, за визначенням О. В. Лисодеда, засуджені до позбавлення волі дочекалися чергового розширення своїх прав. Але потрібен ще дієвий механізм їх реалізації, створити чи удосконалити який та забезпечити його виконання в установах виконання покарань повинна ДПтС України [15].

Висновок. Отже, по результатах проведеного аналізу можна констатувати, що на сьогодні у чинному кримінально-виконавчому законодавстві України є низка положень, що суперечать принципу гуманізму та не відповідають міжнародно-правовим стандартам з прав людини і поводження із засудженими. Крім цього, встановлено, що є й інші проблеми правового та практичного характеру, детерміновані неналежним нормативно-правовим забезпеченням діяльності персоналу установ виконання покарань та деякими хибними, за висновком деяких науковців, теоретичними поглядами на шляхи їх вирішення [16; 17].

Література:

1. Лопоха В.В. Запобігання злочинам, що вчиняються персоналом виправних колоній України: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.08. – К.: Академія адвокатури України, 2016. – 20 с.
2. Про діяльність підрозділів охорони, безпеки і нагляду у кримінально-виконавчих установах у 2015 році: Інформ. бюлетень ДПтС України. – К.: ДПтСУ, 2016. – 74 с.
3. Баглай, М. В., Габричидзе, Б. Я. Конституционное право Российской Федерации [Текст] : Учебн. для ВУЗов / М. В. Баглай, Б. Я. Габричидзе. – М.: Издательская группа ИНФРА-М – КОДЕКС, 1996. – 499 с.
4. Грушицький Андрій Ігорович. Реалізація права на правову допомогу засудженими до позбавлення волі.- Дисертація канд. юрид. наук: 12.00.08, Нац. акад. внутр. справ. – К., 2012.- 200 с.
5. Пашинський Володимир Йосипович. Конституційно-правовий статус військовослужбовців в Україні : Дис... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Національна академія оборони України. — К., 2007. — 206 с.
6. Рабінович П. М., Хавронюк М. І. Права людини і громадянина. – К. : Атіка, 2004. – С. 246-247.
7. Тодико Ю. М., Журавський В. С. Конституційне право України. – К. : Вид. дім «Ін Юре», 2002. – 168 с.
8. Воєводин, Л. Д. Теоретические вопросы правового положения личности в советском общенародном государстве [Текст] / Л. Д. Воєводин // Сов. гос-во и право. – 1963. – № 2. – С. 12-16.
9. Малєин, Н.С. Повышение роли закона в охране личных и имущественных прав граждан [Текст] / Н. С. Малєин // Совет. государство и право. – 1974. – № 6. – С. 39-42.
10. Погребной, И.М., Шульга, А.М. Теория права [Текст] : Учеб. Пособие / И. М. Погребной, А. М. Шульга. – Х.: ун-т внутр. дел, 1998. – 148 с.
11. Селиверстов, В. И. Международный контроль как средство охраны правового статуса лиц, отбывающих наказания [Текст] / В. И. Селиверстов // Правовые и организационные основы функционирования органов, исполняющих наказания: Тр. Акад. МВД России / Под. ред. Наташева А. Е. – М.: Акад. МВД России, 1995. – С. 3-20.

12. Пересуньмо, В. Класифікація юридичних гарантій трудових прав громадян [Текст] / В. Пересуньмо // Право України. – 2000. – № 2. – С. 93 – 95.
13. Карелін В.В. Правове регулювання застосування заходів заохочення та заходів стягнень у процесі відбування покарання у виді позбавлення волі: дис. ...канд. юрид. наук : 12.00.08 / Карелін Владислав Володимирович. – Х., 2014. – 216 с.
14. Рудник Т. В. Відповідність норм кримінально-виконавчого законодавства України міжнародним стандартам з прав людини і поводження із засудженими // http://www.lex-line.com.ua/?go=full_article&id=376
15. Лисодєд О. В. Новели кримінально-виконавчого законодавства щодо адаптації правового статусу засуджених до позбавлення волі до європейських стандартів // http://dspace.nulau.edu.ua/bitstream/123456789/10028/1/Lusoded_15-19.pdf
16. Колб, О.Г. Установа виконання покарань як суб'єкт запобігання злочинам [Текст] : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08 / О.Г. Колб ; Київ. нац. ун-т внутр. справ. – К., 2007. – 513 с.
17. Колб, О.Г. Організація індивідуального запобігання злочинам у кримінально-виконавчій установі [Текст] : монографія / О.Г. Колб, М.М. Яцишин, В.В. Кондратішина. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2007. – 513 с.

ABOUT SOME PROBLEMS OF THE ACTIVITY OF THE COLONIES PERSONNEL, CONNECTED WITH THE GUARANTEES OF PROVIDING THE RIGHTS OF ADMINISTRATED IN UKRAINE

Rudenko Viacheslav, Kolb Ivan

Formulation of the problem. According to the practice and the result of special scientific research [1], one of the problems that arises during execution – serving criminal punishment in the form of imprisonment for a certain period of time is the inadequate level of activity of the personnel of the State Criminal Execution Service (hereinafter – DCCS) of Ukraine on safeguards the rights and lawful interests of convicts defined in the law.

As a result, only up to 200 different types of imprisonment, as well as up to 50 such socially dangerous and punishable acts, are committed annually in the educational and correctional colonies by the personnel of these penitentiary institutions [2].

The study of archival criminal cases (proceedings) and materials of official investigations carried out on the facts of emergency cases in the above-mentioned PIs showed that among the main determinants that contributed to the commission of crimes both by convicted persons and those who became victims of unlawful encroachment on the part of colony personnel, the gross neglect of the latter duties related to the activities of the effective implementation of the legal guarantees provided by the law for the safe life of the person in the places of its isolation from the public ment according to the verdict. It should be noted that the "preventive" technologies developed in science are obsolete and stereotyped, which ultimately does not allow colonial staff to not only outrun the criminals and prevent the realization of their illegal plans in practice, but also neutralize, block, eliminate, etc. causes and conditions (determinants – as a whole), which facilitated the commission of crimes in the course of execution – serving a sentence in the form of deprivation of liberty for a certain period.

Consequently, there is a folding theoretical and applied problem that needs to be solved, which became decisive when choosing the topic of this scientific article, as well as identifying its goals and objectives, the main of which is the development of scientifically grounded measures aimed at improving the legal a mechanism connected with the activity of the staff of the SCSU of Ukraine on the guarantee of the implementation of the rights and legitimate interests specified by the law by the convicts.

State of research. The study of scientific literature showed that the following scientists, such as: K.A., are engaged in the development of the problem of criminal-executive activity of the personnel of the bodies and institutions of penitentiary activity. Autukhov, O.M. Bandurka, V.A. Badira, I.G. Bogatyryov, Ol Bogatyreva, O.M. Dzhuga, T.A. Denisova, O.G. Kolb, I.M. Kopotun, V. Ya. Konopelsky, V.O. Merkulova, A.H. Stepanyuk, V.M. Trubnikov, I.S. Yakovets and others.

Along with this, in the context of the content of those issues and tasks that constitute the subject of observance of this work, scientific searches are carried out unsystematically and not purposefully, which was an additional argument in choosing its subject and setting a priority goal.

Statement of the main provisions. The current legal reality of Ukraine is characterized by the negative circumstance that the establishment of certain human rights and citizens in one or another law are not indicators of their reality. It is known that in the constitutions of states, with the totalitarian regime of governing, broad rights and freedoms were proclaimed, but they were only declared. Of great significance is the actual provision of human and civil rights and freedoms, which is one of the most important features of a democratic, law-governed state [3, c. 101]. This question is especially acute, as AI correctly refers. Grushitsky, appears in relation to the sentenced to imprisonment, who are in isolation and under the full jurisdiction of the administration of penitentiary institutions [4, p. 62].

Guaranteeing is the most important factor in the real provision of the rights and freedoms of the individual, along with their recognition, observance and respect. It is carried out with the help of specific means – guarantees providing all elements of the legal status of a person of real content, through which it becomes possible to freely exercise rights and freedoms, protect them from possible unlawful encroachments and protect against unlawful violations [5, c. 130].

All possible guarantees of realization of human and civil rights and freedoms are divided into general (general social) ones, which include political, economic, social and spiritual (cultural) guarantees and legal, legal (special) ones [6; 7]. Legal (legal) guarantees of human and civil rights and freedoms are legal norms and institutions that ensure the unimpeded exercise of the rights of individuals, their protection, and in the event of unlawful encroachments, protection and renewal [5, c. 98].

The main feature of the legal guarantees is that they must be expressed in the special means provided by the law, including the means of ensuring the rights and obligations of all citizens and officials. The general property of the legal guarantees of legality is that they must be expressed and enshrined in the law, and, in relation to the activities of the criminal-executive service, in the CEC of Ukraine. It is the law to specify how it is worth protecting the legality, ensuring compliance with and enforcement of laws, preventing their violation [2, c. 64].

The following general guarantees are given in the scientific literature:

- a) the competence of the state bodies (this refers to the allocation of the relevant authorities with the necessary powers);
- b) establishing responsibility of both officials and citizens for improper exercise of their rights and obligations;
- c) the establishment of constitutional principles and principles of procedural-procedural procedure for the protection and restoration of violated and limited rights of citizens [8, c. 12-16; 9, c. 39-42; 10].

Other scholars include the following legal safeguards:

- 1) Supervision and control over the lawfulness of the behavior of subjects in order to identify cases of offenses;
- 2) legal protection;
- 3) legal liability;
- 4) preventive and other law enforcement measures;
- 5) procedural forms of protection of rights and obligations (including forms of application of law enforcement measures);
- 6) prevention and prevention of offenses;
- 7) international control over the observance of rights, legitimate interests and performance of duties [11, c. 3].

At the same time, among the features that are inherent in the guarantees of human and civil rights and freedoms, the following are distinguished: 1) normative certainty – guarantees of rights and freedoms are specified in the texts of normative legal acts; 2) expediency – the property of guarantees to ensure the process of realizing the rights and freedoms of the person; 3) systematic – consistency and interconnectivity of guarantees among themselves; 4) Fundamentality – establishes basic human rights and freedoms; 5) universality – the guarantees of rights and freedoms affect all spheres of public life of a certain state; 6) stability – guarantees are constantly and used by the subjects of legal relationships; 7) provision by the state – the state creates conditions for the implementation of guarantees of rights and freedoms, and in case of their

violation – applies coercive measures; 8) priority – the securing of guarantees in one of the first sections of the constitution, as well as their consolidation in international acts; 9) Individuality – distribution of guarantees to a certain person under certain circumstances; 10) universality – the validity of guarantees to all persons, regardless of age, sex, citizenship, etc. [12, c. 93-95].

Accordingly, the following definition of legal guarantees of ensuring the right of prisoners of deprivation of liberty to a humane attitude and respect for their human dignity can be formulated: a system enshrined in the norms of the criminal-executive legislation of the conditions, means, methods and ways through which the realization of this right is ensured, and in the case of its violation or unreasonable restriction – the activities of the subjects with protection and protection of their respective powers. The main role of guarantees is to create an environment in which the convicted prisoners' right to a humane attitude and respect for their human dignity are the actual status of every person in custody.

In this regard, transforming the definition given to V.V. Karelin on guarantees of ensuring the principles of the application of measures to encourage and enforce the execution of sentences in the form of imprisonment [13, c. 93-94], we can assert that the guarantees of the realization of the right of prisoners of imprisonment to a humanitarian attitude and respect for their human dignity should be: 1) the norms of the CEC of Ukraine, which regulate the constituent elements of this right; 2) supervision and control over its implementation (such supervision and control will act as a form of detection of violations); 3) establishment of legal responsibility of personnel of penitentiary institutions; 4) the definition of mechanisms for appealing decisions or inactivity of staff to ensure the right of prisoners to be deprived of liberty for a humane attitude and respect for their human dignity; 5) prevention of violations of the rights of sentenced prisoners to a humane attitude and respect for their human dignity.

As we have already pointed out, the content of the right of prisoners to imprisonment for a humane attitude and respect for their human dignity constitutes a wide range of aspects: a) ensuring the execution of punishment exclusively in the order and on the grounds determined by law and ethical rules (including the introduction of appropriate conditions for serving sentences, and the use of various measures of influence on the behavior of the convicted person, etc.); b) orientation of work with convicts to ensure their re-socialization after release, solving existing problems and meeting needs; c) creation of all necessary conditions for the implementation of their rights and freedoms by convicted persons; d) minimizing the negative consequences of imprisonment and excluding unjustified restrictions; e) polite treatment of persons deprived of their liberty. Therefore, all of them should be reflected in the current criminal-executive legislation of Ukraine.

As practice shows, one of the most effective legal guarantors is the normative regulation of the process of execution-serving of punishment and defining in it the basic constituents of the right of prisoners of imprisonment for a humane attitude and respect for their human dignity.

At first glance, this guarantee seemed to be fully implemented in the CEC of Ukraine. For example, T. V. Rudnik writes that after the proclamation of independence, the situation with the implementation of international standards on the treatment of convicted persons in the Ukrainian legislation began to change. In part 1 of Art. 9 of the Constitution of Ukraine stipulates that all international treaties agreed to be binding by the Verkhovna Rada of Ukraine are part of the national legislation. In accordance with the provisions of the CEC of Ukraine in 2003, the Basic Law of Art. 2 stipulates that the criminal-executive legislation consists of valid international treaties, the consent to be bound by which was provided by the Verkhovna Rada of Ukraine (the Ukrainian Correctional-Labor Code did not contain such an article). Part 1 of Article 1 of the Criminal Code includes the provision that the purpose of criminal-executive legislation is to "prevent torture and inhuman or degrading treatment against convicted persons", this follows from the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment. , types of treatment and punishment. Article 8 of the CEC of Ukraine states that convicted persons have the right to a humane attitude towards themselves, respect for the dignity inherent in a human person. Important, in terms of humanism, are the norms of the CEC of Ukraine, Part 2 of Article 7, that the state sees in the convicted, above all, a person with rights and responsibilities; Part 2 of Art. 102 QCP of the provision that "the regime in the colonies should minimize the difference between living conditions in the colony and on freedom, which should contribute to increasing the responsibility of convicted persons for their behavior and awareness of human dignity." As we see, these

provisions are aimed at the humanization of the criminal-executive system of Ukraine and comply with international human rights standards [14].

In turn, O. V. Lisoded states that the changes to the CEC of Ukraine, which partially improved the legal status of the convicts, were introduced: in 2005, the Law of Ukraine "On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on the Enforcement of the Right of Convicted and Individuals kept in custody for correspondence on matters related to human rights violations "; in 2006 – by the Law of Ukraine "On Amendments to the Criminal-Executive Code of Ukraine"; in 2010 – by the laws of Ukraine "On Amendments to the Criminal-Executive Code of Ukraine on the Guaranteeing the Rights of the Convicted Persons in Penitentiary Institutions" and "On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on the Right to Correspondence of Persons in Detention, and convicted persons "; in 2013 – the Law of Ukraine "On Amendments to the Criminal-Executive Code of Ukraine on the Order and Conditions of serving a Punishment"; in 2014 – the Law of Ukraine "On Amendments to the Criminal-Executive Code of Ukraine on Adaptation of the Legal Status of a Convicted to European Standards", the stories of which are reduced to the following:

1) a partial resolution of the contradiction between the right of citizens to work (Article 43 of the Constitution of Ukraine), the right of convicted prisoners to participate in labor activities (Part 1 of Article 107 of the CEC of Ukraine) and their duty to work in places and at work, which are determined by the administration of the colony (Part 1 of Article 118 of the CEC of Ukraine), in favor of the first. In Part 1 of Art. 118 of the CEC of Ukraine, the words "must work" are replaced by the words "have the right to work"; and part is supplemented with the third paragraph of the following sentence: "The work of convicts is regulated by the Code of Labor Laws of Ukraine." And according to the new edition of the par. 1 part 2 st. 120 CRCs of convicted persons who work in production should already be credited to a personal account independently of all deductions not less than twenty five percent of the monthly earnings accrued to them;

2) the new wording sets out article 122 "Pension provision of sentenced persons to imprisonment", in which the mechanism for obtaining sentenced pensions is specified in more detail. In particular, in part one of this article, it is established that convicts have the right, on the basis of general grounds, to state pension provision for age, disability, loss of breadwinner and in other cases provided for by law. Pensions to prisoners in the presence of the corresponding right should be appointed by the organs of the Pension Fund of Ukraine at the place of serving the sentence. Paragraph five states that the administration of the institution is obliged to assist the convicted in timely processing of documents for receiving a pension or making compensation for the damage caused in accordance with the legislation of Ukraine;

3) under the new wording of Part 5 of Art. 116 The CEC of Ukraine has the right to apply for consultation and treatment to health facilities licensed by the Ministry of Health of Ukraine and who provide paid medical services and not assigned to the central executive body that implements state policy in the field of implementation criminal penalties. Payment for such services and the purchase of the necessary medicines is possible both by the convicted person himself and his relatives and relatives at his own expense. Counseling and outpatient treatment in such cases are carried out in the medical parts of the colonies at the place of detention under the supervision of the medical staff. In the case of necessity of treatment under stationary conditions, a convict has the right to receive medical assistance and treatment, including paid medical services at the expense of personal funds or funds of relatives and relatives, in the abovementioned health care institutions. The reason for the provision of such medical care is an agreement on the provision of medical services concluded between the health care institution and relatives or relatives or the defendant of the convicted person, his legal representative. In this regard, the reasons why the convicts are provided with short-distance visits outside the correctional and educational colonies (Part 1 of Article 111 of the CEC of Ukraine), another one is added – obtaining medical care if such assistance can not be provided on the territory the corresponding place of deprivation of liberty;

4) in accordance with the new wording of art. 116 CEC of Ukraine prohibits forced feeding of a convicted person who has declared refusal of meal and, according to the conclusions of the commission of doctors, has no mental illness and is aware of the consequences of his actions. Forced feeding can only be carried out if, in the opinion of the doctor, the state of the convict is significantly worse due to the refusal to accept food. In this case, the procedure for coercive feeding should not violate the standards defined by the European Court of Human Rights practice;

5) has been changed to increase the number of visits that can be received by convicted persons. Under the new wording of Part 4 of Art. 110 KVN of Ukraine, convicted in the area of

enhanced control, is provided with one short-term appointment per month and one long visit for three months; convicts residing in the re-socialization section are given one short-term appointment per month and one long-term visit for two months; Convicts staying in the area of social adaptation and social rehabilitation provide short-term, unlimited visits and long-term visits every month. Sentenced to life imprisonment under the new wording of par. 3 hours 5 cent. 151 CECs of Ukraine have the right to receive a short-term appointment once a month and once every three months for a long meeting with close relatives (spouses, parents, children, adoptive parents, adoptive parents, brothers and sisters, grandparents, wives and grandchildren). Long-term dates may also be granted to a spouse who lived in the same family but was not married, provided that they have joint juvenile children. A meeting with a lawyer or other specialist in the field of law that is entitled to provide legal assistance in person or on behalf of a legal person, a convicted person who is subject to disciplinary action and who is detained in a disciplinary isolation, casserole, chamber or single cell room is also allowed. (Paragraph 1 of Part 11 of Article 134 of the CEC of Ukraine). Part 3 of Art. 110 of the CEC of Ukraine is supplemented with new provisions that the convicted person is provided with the possibility of communicating with a lawyer and other specialist in the field of law in the premises without a complete demarcation protective glass with their consent, and the right to receive legal aid also applies to convicts who are being treated in stationary health care institutions;

6) the short story of this Law, which caused a significant resonance, is the statement in part 5 of the new wording. 110 of the CEC of Ukraine, according to which the convicted person is provided, including during his stay in the residential institutions of health care, the right to telephone conversations (including in mobile (mobile) networks) without limiting their number under the control of the administration, as well as the use of the global Internet network, but payment for telephone conversations and Internet use is made only from the personal funds of the convicted person;

7) it is finally determined that the correspondence sent by the convicts, including to the court, is not subject to revision (Part 4 of Article 113 of the CEC of Ukraine). Convicts also received the right to transfer correspondence to a defense counsel in a criminal proceeding exercising their powers in accordance with the CPC of Ukraine, directly during a meeting with him (paragraph 2, part 5, article 113 of the CEC of Ukraine);

8) in Art. 142 of the CEC of Ukraine stipulates that convicted women who are conscientious about work, if they are present, and adhere to the requirements of the regime, are already permitted (and not "may be allowed" as before), stay outside the correctional colony for the time of dismissal from work pregnancy and childbirth, as well as the achievement of a child of three years of age. They can carry mobile phones and accessories to them, without limitation, to use mobile communication at their own expense;

9) to the rights of juvenile convicts provided for in Part 1 of Art. 143 KVN of Ukraine, includes the right to receive free secondary education. Such a measure of collection as placement in a disciplinary isolator with the withdrawal or without deduction for study or work for minors is already applied for a term of no more than five days (paragraph 7 of Article 145 of the CEC of Ukraine).

Thus, by definition, A. V. Lisodeda, sentenced to imprisonment waited for another extension of their rights. However, the DPT of Ukraine [15] needs a more effective mechanism for their implementation, to create or improve what and to ensure its implementation in penitentiary institutions.

Conclusion. Thus, according to the results of the analysis, it can be stated that today in the current criminal-executive legislation of Ukraine there are a number of provisions that contradict the principle of humanism and do not meet the international legal standards on human rights and treatment of convicted persons. In addition, it has been established that there are other issues of a legal and practical nature, determined by inadequate legal and regulatory support for the staff of penitentiary institutions, and some, according to some scholars, erroneous views on ways to resolve them [16; 17].

Reference:

1. Lopokha V.V. Zapobihannya zlochynam, shcho vchynyayutsya personalom vypravnykh koloniy Ukrayiny: Avtoref. dys... kand. yuryd. nauk: 12.00.08. – K.: Akademiya advokatury Ukrayiny, 2016. – 20 s.

2. Pro diyalnist pidrozdiliv okhorony, bezpeky i nahlyadu u kryminalno-vykonavchykh ustanovakh u 2015 rotsi: Inform. byuletен DPt-S Ukrayiny. – K.: DPt-SU, 2016. – 74 s.
3. Bahlay, M. V., Habrychydze, B. Ya. Konstytutsyonnoe pravo Rosyyskoy Federatsyy [Tekst] : Uchebn. dlya VUZov / M. V. Bahlay, B. Ya. Habrychydze. – M.: Yzdatelskaya hruppa YNFRA-M – KODEKS, 1996. – 499 s.
4. Hrushytskyy Andriy Ihorovych. Realizatsiya prava na pravovu dopomohu zasudzhenymy do pozbavlennya voli.- Dysertatsiya kand. yuryd. nauk: 12.00.08, Nats. akad. vnutr. sprav. – K., 2012.- 200 s.
5. Pashynskyy Volodymyr Yosypovych. Konstytutsiyno-pravovyy status viyskovosluzhbovtiv v Ukrayini : Dys... kand. yuryd. nauk: 12.00.02 / Natsionalna akademiya oborony Ukrayiny. — K., 2007. — 206 s.
6. Rabinovych P. M., Khavronyuk M. I. Prava lyudyny i hromadyanyna. – K. : Atika, 2004. – S. 246-247.
7. Todyko Yu. M., Zhuravskyy V. S. Konstytutsiynе pravo Ukrayiny. – K. : Vyd. dim «In Yure», 2002. – 168 s.
8. Voyevodyn, L. D. Teoretycheskye voprosy pravovoho polozhenyya lychnosty v sovet-skом obshchenarodnom hosudarstve [Tekst] / L. D. Voevodyn // Sov. hos-vo y pravo. – 1963. – №2. – S. 12-16.
9. Maleyn, N.S. Povishenye roly zakona v okhrane lychnikh y ymushchestvennikh prav hrazhdan [Tekst] / N. S. Maleyn // Sovet. hosudarstvo y pravo. – 1974. – №6. – S. 39-42.
10. Pohrebnoy, Y.M., Shulha, A.M. Teoryya prava [Tekst] : Ucheb. Posobyе / Y. M. Pohrebnoy, A. M. Shulha. – Kh.: un-t vnutr. del, 1998. – 148 s.
11. Selyverstov, V. Y. Mezhdunarodniy kontrol kak sredstvo okhrani pravovoho statusa lyts, otbivayushchykh nakazanyya [Tekst] / V. Y. Selyverstov // Pravovie y orhanyzatsyonnie osnovi funktsyonyrovanyya orhanov, yspolnyayushchykh nakazanyya: Tr. Akad. MVD Rosyy / Pod. red. Natasheva A. E. – M.: Akad. MVD Rosyy, 1995. – S. 3-20.
12. Peresunmo, V. Klasyfikatsiya yurydychnykh harantiy trudovykh prav hromadyan [Tekst] / V. Peresun'mo //Pravo Ukrayiny. – 2000. – № 2. – S. 93 – 95.
13. Karelin V.V. Pravove rehulyuvannya zastosuvannya zakhodiv zaokhochenyya ta zakhodiv styahnen' u protsesi vidbuvannya pokarannya u vydi pozbavlennya voli: dys. ...kand. yuryd. nauk : 12.00.08 / Karelin Vladyslav Volodymyrovych. – Kh., 2014. – 216 s.
14. Rudnyk T. V. Vidpovidnist norm kryminal'no-vykonavchoho zakonodavstva Ukrayiny mizhnarodnym standartam z prav lyudyny i povodzhennyya iz zasudzhenymy //http://www.lex-line.com.ua/?go=full_article&id=376
15. Lysodyed O. V. Novely kryminalno-vykonavchoho zakonodavstva shchodo adaptatsiyi pravovoho statusuzasudzhenykh do pozbavlennya voli do yevropeys'kykh standartiv // http://dspace.nulau.edu.ua/bitstream/123456789/10028/1/Lusoded_15-19.pdf
16. Kolb, O. H. Ustanova vykonannya pokaran yak suyekt zapobihannya zlochynam [Tekst] : dys. ... d-ra yuryd. nauk : 12.00.08 / O. H. Kolb ; Kyviv. nats. un-t vnutr. sprav. – K., 2007. – 513 s.
17. Kolb, O.H. Orhanizatsiya indyvidualnoho zapobihannya zlochynam u kryminalno-vykonavchiy ustanovi [Tekst] : monohrafiya / O.H. Kolb, M.M. Yatsyshyn, V. V. Kondratishyna. – Luts'k : RVV «Vezha» Volyn. derzh. un-tu im. Lesi Ukrayinky, 2007. – 513 s.